

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zdravotní pojišťovny, jejich postavení a povinnosti

Jedním z nejvýznamnějších práv, jež je zákonem pojištěnci přiznáno, je právo na výběr zdravotní pojišťovny. V České republice existují různé zdravotní pojišťovny, které jsou nositelem zdravotního pojištění. Jakési ústřední místo mezi nimi zaujímá Všeobecná zdravotní pojišťovna, která je zřízena na základě zákona č. [551/1991](#) Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.

Jedním z nejvýznamnějších práv, jež je zákonem pojištěnci přiznáno, je právo na výběr zdravotní pojišťovny. V České republice existují různé zdravotní pojišťovny, které jsou nositelem zdravotního pojištění. Jakési ústřední místo mezi nimi zaujímá Všeobecná zdravotní pojišťovna, která je zřízena na základě zákona č. [551/1991](#) Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky. Zvláštnost jejího postavení vyplývá z dikce § 2 zmiňovaného zákona, který ve svém prvním odstavci stanoví, že Všeobecná zdravotní pojišťovna provádí všeobecné zdravotní pojištění, pokud toto pojištění neprovádějí resortní, oborové a podnikové zdravotní pojišťovny. Vzhledem k tomu, že veřejné zdravotní pojištění je postaveno na principu všeobecnosti a povinnosti, tak v případě, že pojištěnec nevyužije své právo na výběr zdravotní pojišťovny, je tento pojištěnec automaticky považován za pojištěnce Všeobecné zdravotní pojišťovny, která jeho pojištění provádí.

Všeobecná zdravotní pojišťovna (dále jen Pojišťovna) je právnickou osobou, která v právních vztazích vystupuje svým jménem, může nabývat práv a povinností a nese odpovědnost, jež z takových právních vztahů vyplývá. Kontrola činnosti Pojišťovny je prováděna Ministerstvem zdravotnictví v součinnosti s Ministerstvem financí. Pojišťovna hospodaří jednak s vlastním majetkem a s majetkem jí svěřeným. Z jí vytvářených fondů Pojišťovna kryje platby za úhrady zdravotní péče poskytované na základě všeobecného zdravotního pojištění, platby jiným zdravotním pojišťovnám nebo jiným subjektům na základě smluv o finančním vypořádání plateb za zdravotní služby poskytnuté jejím pojištěncům, úhrady nákladů nutného neodkladného léčení v cizině, úhrady za výkony závodní preventivní péče a specifické zdravotní péče a náklady na činnost Pojišťovny.

Kromě Všeobecné zdravotní pojišťovny existují ještě tzv. zaměstnanecké pojišťovny, jejichž právní režim je upraven zákonem č. [280/1992](#) Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách. Jak již z názvu zákona vyplývá, lze zřídit resortní zaměstnaneckou pojišťovnu, která provádí všeobecné zdravotní pojištění zejména pro zaměstnance všech organizací založených nebo zřízených jedním ministerstvem ČR anebo podléhající ucelené části tohoto ministerstva, dále pak oborovou zaměstnaneckou pojišťovnu, která provádí všeobecné zdravotní pojištění zejména pro zaměstnance jednoho oboru, podnikovou zaměstnaneckou pojišťovnu, která provádí všeobecné zdravotní pojištění zejména pro zaměstnance jednoho nebo více podniků, může vzniknout i další zaměstnanecká pojišťovna, což je pojišťovna s meziresortní a mezioborovou působností. Zaměstnanecká pojišťovna potřebuje k provádění všeobecného zdravotního pojištění povolení, které na základě žádosti a po vyjádření Ministerstva financí uděluje Ministerstvo zdravotnictví. Zaměstnanecká pojišťovna je právnickou osobou, která se zapisuje do obchodního rejstříku, v právních vztazích vystupuje svým jménem, může nabývat práv a povinností a nese odpovědnost z těchto právních vztahů. Zaměstnanecká pojišťovna je nositelem všeobecného zdravotního pojištění pro ty pojištěnce, kteří se u ní zaregistrovali. Činnost zaměstnanecké pojišťovny kontroluje Ministerstvo financí.

Základní povinností zdravotní pojišťovny je samozřejmě povinnost uhradit zdravotnickým zařízením či jiným subjektům (např. zařízením lékárenské péče), které v souladu se zákonem o veřejném zdravotním pojištění poskytly pojištěncům zdravotní péči, tuto poskytnutou zdravotní péči a to ve smluvně sjednaných lhůtách. Zdravotní pojišťovna je povinna bezplatně vydat svému pojištěnci průkaz pojištění nebo náhradní doklad.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)